

7681

Sprawozdanie Sekretarza generalnego

z czynności Akademii

od kwietnia 1901 do kwietnia 1902 r.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym XXXIII tom Rozpraw, doprowadził druk tomu XXXIV do arkusza 15 i rozpoczął druk dwu następnych tomów XXXV i XXXVI, z których pierwszy przeznaczony jest wyłącznie dla prac z zakresu historii sztuki, drugi, doprowadzony już do 12 arkusza druku, rozpoczyna nową, trzecią seryę Rozpraw.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w roku ubiegłym następujące prace:

Z zakresu historii języka polskiego przedstawił p. J. Łoś pracę swoją p. t. „Wyrazy złożone w języku polskim“, a prof. J. Rozwadowski „Studjum nad nazwami rzek słowiańskich: Cz. I. Dorzecze Wisły“.

Z zakresu historii literatury i kultury przedstawiono: Fr. Bujak „Przyczynek do studyów humanistycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim“; M. Kawczyński „Amor i Psyche w poezji starofrancuskiej, Cz. I. Partenopeus de Blois, poemat z XII wieku“. K. Heck: „Szymon Szymonowicz. Jego żywot i dzieła Cz. II“. Fr.

Bujak: „O wykładzie geografii w Krakowie w r. 1494“. Al. Brückner: „Ezopy polskie“. Stan. Windakiewicz: „Teatr ludowy w dawnej Polsce“. Ks. J. N. Fijałek: „Jan Argyropul i promocya jego doktorska w Padwie w lipcu 1444 r. Przyczynek do dziejów humanizmu włoskiego w XV w.“. Stan. Windakiewicz: „Dramat liturgiczny w średnich wiekach w Polsce“. A. Miodoński: „Philippi Callimachi et Gregorii Sanocei carminum ineditorum corollarium“. Stan. Dobrzycki: „Sprawy wschodnie w pismach politycznych Szymona Starowolskiego“. Stan. Zathey: „O Fraszkach Jana Kochanowskiego“. M. Kawczyński: „Rycerz z łabędziem w połączeniu z cyklem poematów, odnoszących się do pierwszej krucjaty. Cz. I La chanson d'Antioche, Les chétifs, La chanson de Jérusalem. Cz. II Le chevalier au cygne, Les enfances Godefroid“.

Z zakresu filologii klasycznej przedstawiono następujące prace: L. Sternbacha „Spicilegium Christophoreum“, T. Mandybura „Pseudo-Lukiana de Dea Syria“, K. Morawskiego „Studia do literatury greckiej i rzymskiej“, L. Sternbacha: „O kompozycji menologiów greckich“.

Do zakresu archeologii należą dwa komunikaty podane przez P. Bieńkowskiego: „O wozach scytyjskich“ i „O nagrobkach pretoryanów“.

Bibliografii polskiej K. Estreichera wydrukowano do kwietnia 1902 z tomu XIX (lit. K.) 10 ark.

Komisja językowa udzieliła zasiłków pieniężnych na badania gwaroznawcze pp. Stanisławowi Dobrzyckiemu (w okolicy Lubnia, Kasiny i Ccimia), Janowi Magierze (w okolicy Lanckorony), Piotrowi Jaworkowi

(w okolicy Libiąża), Edwardowi Klichowi (w powiecie nowogródzkim gub. Mińskiej), Stanisławowi Fiszerowi (w okolicy Baligrodu w Sanockiem). Z wyjątkiem p. Dobrzyckiego, który nie wypełnił zaciągniętego wobec Komisji zobowiązania, zebrali wymienieni panowie materiały dyalektyczne i oddali je Komisji do rozporządzenia. Ponieważ Komisja posiada obecnie spory zapas tych i dawniejszych materiałów, postanowiono materiały gwaroznawcze, które przeważnie albo wyłącznie składają się z tekstów lub słowników, wydawać w osobnych tomach, dla zachowania pewnej jednolitości treści w obrębie tomu. Tom drugi wydawnictwa Komisji, który się zacznie niebawem drukować, będzie też poświęcony wyłącznie takim materiałom dyalektycznym.

W ubiegłym roku wyszedł zeszyt pierwszy tomu pierwszego wydawnictwa Komisji, obecnie drukuje się zeszyt drugi, zawierający rozprawy pp. Pedersena, Rozwadowskiego, Nitscha.

Komisja historii sztuki zmierzała w roku ubiegłym, podobnie jak w latach poprzednich, do rozszerzenia i pogłębienia wiadomości o pomnikach sztuki na szerokim obszarze dawnych ziem polskich.

Kraków, ze wszystkich miast Polski bez wątpienia najlepiej i najwszechstronniej dotychczas zbadany, przecież zawsze jest jeszcze nowem polem dla odkryć mniej lub więcej doniosłych. I tak p. Walery Eljasz w komunikacie swoim „Przyczynek do historii kościoła ś. Katarzyny w Krakowie“ wykazał, że fundatorem kaplicy tak zw. „węgierskiej“ przy wspomnianym kościele był Ścibor ze Ściborzyc, hr. Ostoja, właściciel, z łaski cesarza Zygmunta, ogromnych dóbr w Węgrzech, skąd zna-

czne na kaplicę tę szły dochody i stąd jej nazwa: „węgierska“. Ciekawą kwestyę poruszył p. Leonard Lepszy w rzeczy swojej „O grobowcu Łokietka w katedrze wawelskiej“. Na podstawie spostrzeżeń nad materyałem i technicznymi właściwościami uważa p. Lepszy, że rzeźby z boków tumb, tudzież konsolę twarzową wykonano z piaskowca, jak pomniki śląskie, badany zaś przez referenta materyał postaci Łokietka wskazywałby, że modelowaną jest ona w gipsie. Stąd wnosi, że pierwotna rzeźba na tumbie, przedstawiająca króla nie istnieje, lecz że zastąpiono ją później inną, przez artystę, może na dawnem, zniszczonem jądrze, w gipsie wymodelowaną.

Celem zbadania jakości materyału, w którym wykonano figurę Łokietka, wydelegowano komisję złożoną ze znawców, mającą rzecz zbadać i zdać sprawę z rezultatów.

P. Józef Muczkowski w kilku komunikatach zajął się zabytkami snycerstwa z XV i XVI w. kryjącymi się po krakowskich kościołach. Są to figury „Madonny“ w klasztorze OO. Augustyanów, „św. Barbary“ w kaplicy przy kościele Bożego Ciała, wreszcie „Zmartwychwstającego Chrystusa“ z kościoła św. Idziego, obecnie przechowywanego w Muzeum Narodowym.

Do historii rzeźby w Krakowie odnosi się również wiadomość podana przez p. Pagaczewskiego „O figurze alabastrowej Matki Boskiej Jackowej“ w klasztorze OO. Dominikanów.

O stosunkach artystycznych Krakowa z Zachodem świadczy obraz przedstawiający „Św. Rodzinę“ przechowywany w klasztorze OO. Franciszkanów, o którym zdawał sprawę p. Pagaczewski. Jest to dzieło niepośle-

dniej wartości, pochodzące zapewne ze szkoły romanistów flamandzkich, względnie pod jej wpływem powstałe.

Prof. M. Sokołowski zwrócił uwagę na spis darów królowej Jadwigi dla kościoła N. P. Maryi w Krakowie z r. 1397, znajdujący się w kodeksie B. Bema, w inwentarzu kościoła N. P. Maryi, jako ważny a dotąd niewyzyskany materiał do historii sztuki owych czasów i roli, którą w niej odegrała królowa Jadwiga.

Ciekawym przyczynkiem do historii kultury w Polsce XVI w., są przedłożone przez prof. Sokołowskiego wypisy p. Ptaśnika z miejskich krakowskich aktów z lat 1501—1524, podające nam wiadomość o przedmiotach artystycznych w posiadaniu mieszczan krakowskich. — O ruchu zaś artystycznym na dworze jednego z dostojników polskich, podkanclerzego, biskupa krakowskiego, Piotra Tomickiego traktował komunikat p. J. Kieszkowskiego, oparty na dokumentach archiwum XX. Czartoryskich w Krakowie. Mówią nam one o wytwornym znawcy i hojnym mecenasie sztuki, który z Norymbergi sprowadza kratę bronzową — dzieło Hansa Vischera — do kaplicy św. Tomasza kanterberyjskiego w katedrze wawelskiej, w Rzymie zamawia drogocenne szaty liturgiczne, w Częstochowie zawiesza votum woskowe, polichromowane przez braciszka Stanisława z Mogiły.

P. Ludwik Fournier z Lyonu w komunikacie swoim przedstawionym przez prof. Sokołowskiego, tłumaczy obchód „Konika Zwierzynieckiego“. Krakowski ten zwyczaj, zdaniem p. Fournier, z najazdem Tatarów wiązać się nie może, ale jako obyczaj ludowy z niewielkimi zmianami jest rozpowszechniony we Francyi i jak się zdaje w Belgii.

Z historią kultury krakowskiej wiąże się wreszcie praca p. St. Tomkowicza: „O muzykach i fabrykantach instrumentów muzycznych w Krakowie“. Z pierwszej części tej pracy dowiadujemy się, że muzycy krakowscy tworzyli bractwo. „contubernium“, tem się różniące od cechów, że nie miało swej baszty i że nie zawód wyłącznie muzyka ale i amatorskie traktowanie tej sztuki otwierało wstęp do niego. Kaplica bractwa znajdowała się przy kościele XX. Franciszkanów, w pierwszej już jednak połowie XVIII w. została opuszczoną przez muzyków krakowskich, obok których istniało na Kazimierzu drugie bractwo, tak zw. „uznalistów“.

Do zabytków okolicy Krakowa odnosił się komunikat p. Pagaczewskiego. o nie małej wartości obrazie w kaplicy pod wezwaniem św. Miłosierdzia w kościele OO. Kamedułów na Bielanych, przedstawiającym w półfigurze obnażonego Chrystusa między dwoma aniołami. Do tej samej kategorii odnosiła się rzecz p. Tomkowicza „O zabytkach kościoła parafialnego w Zielonkach“, z których wyróżnia się cyboryum renesansowe z gotyckimi motywami oraz późno-renesansowa, srebrna kadzielnica.

Z zabytków sztuki rozsianych po ziemiach dawnej Polski zajmowały w roku ubiegłym Komisję przedewszystkiem pomniki architektury, a wśród nich szczególniejszą uwagę poświęcano tak mało dotychczas u nas znanemu i z dniem każdym ginącemu budownictwu drewnianemu. Tutaj przedewszystkiem wymienić należy pracę p. Mokłowskiego „O domach drewnianych z podcieniami na Rusi“. Zdaniem autora domy podcieniowe mieszczaństwa polskiego związane są z istnieniem drogi

handlowej, łączącej Bałtyk ze Wschodem. Domy takie zachowały się dotąd w Peczyniżynie, Gwoźdzu, Bóbrce, Delatynie, Drohobyczu, Swierzu i Bukaczowcach, które p. Mokłowski dokładnie opisał i zanalizował ich architektoniczne odrębne formy.

P. Mokłowski również przedłożył rezultaty swych badań nad dziejami gotyku z renesansowymi motywami w budownictwie cerkiewnem na Rusi.

P. Seweryn Udziela przedstawił szereg rysunków ilustrujących budowę domów drewnianych chłopskich w Muszynie i w Piwnicznej.

P. Grzegorz Worobjew opracował kościół w Jelonkach, pochodzący prawdopodobnie z XVI w. Pełna prostoty jego budowa służyć może za przykład konstrukcyi naszych drewnianych kościołów bez sobót.

Obok zabytków budownictwa drewnianego, zamki polskie były przedmiotem całego szeregu prac i komunikatów.

Prof. M. Sokołowski zdał sprawę ze swoich studyów nad zamkiem w Kraśniku, w powiecie janowskim, rezydencyi niegdyś możnego rodu Tęczyńskich. Opis i plany zamku w Chęcinach podał p. Wawrzeniecki, p. Czesław Jankowski zaś nadesłał fotografie zamku w Liwie, prof. M. Sokołowski wreszcie przedłożył pracę p. Emmanuela Świeykowskiego o „Dukli“, w której autor opisuje pałac i zabytki tej magnackiej rezydencyi XVIII w. i daje obraz artystycznego ruchu na wielkopańskim dworze tej epoki. Do historyi kościelnej naszej architektury odnosiły się studia prof. M. Sokołowskiego „O kościele w Kraśniku“. Jest to późnogotycka budowa z użyciem kamienia. Sklepienie gwiazdziste, a zdobia je herby Tęczyń-

skich i skoligaconych z nimi rodzin. Na parapecie chóru muzycznego zachowały się tarcze herbowe, w środku zaś jego rzeźba przedstawiająca „koronację N. Panny Maryi“.

P. Wawrzeńczycki podał rysunki i opis kościołów w Tarczku, Bodzentynie, Kacicach i Prandocinie; p. Worobjew opisał kościół a dziś cerkiew w Orszy, pochodzący z XVII w., p. Zubrzycki zaś przedłożył rysunki i studia nad kościołem w Bóbrecie.

Praca p. Ferdynanda Bostla traktuje o restauracyi katedry lwowskiej w XVIII w. Przy restauracyi, do robót sztukatorskich użyto sił miejscowych, jak świadczą polskie nazwiska, a cały ich szereg zapoznaje nas z rodzimymi, artystycznymi siłami w tym czasie, co tej pracy nadaje naukowy interes.

P. Pagaczewski zdawał sprawę z pracy p. K. Kaczmarczyka o nieznanym dotąd, nadwornym architekcie St. Lubomirskiego, Macieju Trapoli, według którego — zdaje się — planów wzniesiono w r. 1635 przez St. Lubomirskiego fundowany kościół i klasztor OO. Karmelitów w Wiśniczu.

Z ramienia Komisji zajął się p. Jan Zubrzycki zbadaniem zabytków architektonicznych Jarosławia. Przedmiotem jego studyów były zwłaszcza, wielce charakterystyczne domy mieszczańskie, których kilka autor opisał i podał liczne z nich rysunki i fotografie.

Z pośród pomników rzeźby, którymi w roku ubiegłym zajęła się Komisya, pierwsze miejsce zajmują opisane przez prof. Jerzego hr. Mycielskiego wspaniałe, renesansowe nagrobki Kobylnickich, znajdujące się w kościele w Kobylnikach pod Płockiem. Prof. M. Sokołowski przedłożył fotografie pomnika Katarzyny Jagiellonki, żony

Jana III. Nagrobek ten bardzo bogaty i malowniczy z widokiem Krakowa znajduje się w jednej z kaplic katedry upsalskiej. P. Ludwik Puszet opisał figurę Matki Boskiej ze zdjętym z krzyża Chrystusem, rzeźbę z drugiej połowy XIV w. i figurę św. Walentego z r. około 1500, obie w kościele w Drogini. Fotografie niezwykle piękności nagrobka młodego St. Pileckiego w kolegiacie w Pilicy z r. 1590 nadesłał p. Aleksander Janowski, p. Zieliński wreszcie fotografię i opis rzeźby z Włocławka, wyobrażającej „Wieczerzę Pańską“ oraz fotografię grobowca Piotra z Bnina.

Z dziedziny malarstwa zapisujemy komunikaty: p. Franciszka Chłapowskiego o obrazie w Kazimierzu przedstawiającym „N. P. Maryę z klęczącym u Jej stóp biskupem Janem Lubrańskim“, p. Puszetą o „Tryptyku w Jordanowie z lat 1576—1579“, tryptyku z Woli Radziszowskiej z początku XVI w. i bardzo ciekawym obrazie Madonny w Trzemeśnej z XIV wieku.

Prof. M. Sokołowski przedstawił nadesłaną przez ks. Targowskiego fotografię obrazu z kolegiaty Sandomierskiej, przedstawiającego „Hold trzech króli“, będącego zdaniem prof. Sokołowskiego repliką obrazu Hansa Suesa Kulmbacha w Berlinie a sporządzaną przez samego artystę w r. 1511, — o ile z fotografii sądzić można.

Prof. Jerzy hr. Mycielski podał wiadomość o nieznanym dotąd malarzu nadwornym kanclerza Zamoyckiego, Bistruciusu, który około r. 1600 malował portret syna kanclerza, Tomasza, oraz o również nieznanymi dotąd dwóch artystach pracujących dla Stanisława Lubomirskiego w kościele OO. Karmelitów w Wiśniczu. Jeden z nich to Mateusz Ingermann, Belg, rodem z Ant-

werpii, w Rzymie wykształcony, autor obrazów w kościele wspomnianym się znajdujących, drugi, krakowianin Stanisław Kostecki, który dekorował zakrystyę tegoż kościoła stinkiem i malowidłami. Szereg tych komunikatów odnoszących się do malarstwa, zamknął referat prof. Jerzego hr. Mycielskiego, będący ciekawym przyczyńkiem do historii artystycznej twórczości Jana Chrzciciela Lampiego w Polsce. Omawia w nim prof. Mycielski stosunek znakomitego tego artysty do Szczęsnego Potockiego. W czasie pobytu swego w Petersburgu, wykonał Lampi między innymi przepyszne portrety Szczęsnego oraz syna jego Szczęsnego, jednego z aktorów tulczyńskiej tragedyi, przekazanego nam przez Słowackiego w „Wacławie“.

Komisyja do badania dziejów literatury i oświaty w Polsce przygotowuje kilka prac do druku, a mianowicie materyały do historii szkół, skolacyonowane i uzupełnione przez prof. St. Smolkę, oraz akta sądowe dotyczące Jana Kochanowskiego. Zważywszy jednak niedostatek nadsyłanych opracowań i zastój panujący z tego powodu w wydawnictwie Archiwum, komisyja na wniosek p. B. Ulanowskiego uznała za pierwszy swój obowiązek przeprowadzenie inwentaryzacyi polskich dzieł rękopiśmiennych, znajdujących się w bibliotekach publicznych i prywatnych w kraju i za granicą, z zastrzeżeniem dla opisujących inwentarz prawa drukowania dzieł cenniejszych w Bibliotece pisarzy polskich. Postanowiono wydać w tym celu odezwę do szeregu wybranych badaczy a ewentualnie wysłać jednego z członków Komisji, aby się ustnie ze wskazanymi badaczami porozumiał co do warunków inwentaryzowania.

Biblioteka pisarzy polskich w ciągu 1901/2 przystąpiła do wydawnictwa dzieł Piotra Kochanowskiego, którego to wydawnictwa podjął się Dr. Lucyan Rydel. Dotychczas wyszedł z druku pierwszy tom zawierający „Jerozolimę Wyzwoloną Torquata Tassa przekładania Piotra Kochanowskiego“ drugi zaś tom jest na ukończeniu. Nadto profesor Antoni Mazanowski przygotował spis dzieł polskich od XVI do XVIII wieku, które należałoby wydać na nowo. Komitet zaś Biblioteki pisarzy polskich ma się zająć wybraniem dzieł z wyżej wspomnianego spisu oraz dzieł innych do wydania odpowiednich, ma się też zająć ułożeniem całego wydawnictwa według poszczególnych działów.

Wydział historyczno-filozoficzny. Z publikacyj Wydziału ukazały się w roku ubiegłym dwa tomy Rozpraw XLI i XLII, z których pierwszy liczy 25 a drugi 24^{1/4} arkuszy druku. W toku są: 1) Rozpraw tom XLIII z pracami pp. Stanisława Zakrzewskiego, Karola Potkańskiego, Wojciecha Kętrzyńskiego i Stanisława Kętrzyńskiego; tom ten obejmuje dotychczas 18 arkuszy druku; 2) Rozpraw tom XLIV, w którym drukuje się praca p. Stanisława Kutrzeby, doprowadzony został do 3-go arkusza.

Tom III-ci Rycerstwa Polskiego wydany nakładem Prof. Piekosińskiego z zasiłkiem Akademii ukazał się na widok publiczny i liczy 49 arkuszy druku.

Na posiedzeniu lutowem uchwalił Wydział ogłosić szereg rozpraw historycznych prof. Wojciechowskiego jako osobną publikację. Jest wszelka nadzieja, że publikacja ta pojawi się jeszcze w ciągu roku 1902.

Prace czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów.

Historii osadnictwa słowiańskiego w Europie poświęca p. Wojciech Kętrzyński dwie rozprawy: 1) „Volcae Tectosages a Włach Włoch“, oraz 2) „Co wiedzą o Słowianach pierwsi ich dziejopisarze Prokopiusz i Jordanes“. Różnych części i epok dziejów polskich dotyczą prace: p. K. Potkańskiego: „Jeszcze o restytucji (rok 1374—1381)“; p. A. Prochaski: „Sporne kwestye z życia biskupa Kropidły“; p. St. Zakrzewskiego: „O bulli dla arcybiskupstwa gnieźnieńskiego z r. 1136“; p. A. Kłodzińskiego: „W obronie zdrajcy“; p. St. Zakrzewskiego: „Nadania na rzecz Chrystyana, biskupa pruskiego w latach 1217—1224“, oraz p. Br. Dembińskiego: „Polityka pruska w obec Rosyi w czasie sejmku czteroletniego“.

Z historią kościoła pozostają w najbliższym związku rozprawy: p. Wł. Abrahama: „Mnisi irlandzcy na Rusi“; p. Stanisława Kętrzyńskiego: „O palliuszu biskupów polskich XI w.“ i p. T. Wojciechowskiego: „Eremita reguły św. Romualda czyli Benedyktyni włoscy w Polsce XI wieku“.

Pomniki historyograficzne polskie znalazły uwzględnienie w pracach: p. St. Kętrzyńskiego: „O zaginionym żywocie św. Wojciecha“ i p. Waleryana Hecka: „Kronika Komonieckiego i jej znaczenie dla dziejów Żywca i Żywiecczyzny“. Obszerna rozprawa p. Stanisława Kutrzeby: „Handel Krakowa w wiekach średnich na tle stosunków handlowych Polski“ dotyka przedmiotu mało uprawianego a zasługującego na pilne rozpatrzenie. P.

M. Sokołowski w uwagach poświęconych t. zw. „Codex Egberti“ czyli „Codex Gertrudianus“ przedstawił wyniki najświeższych badań nad rękopisem, który już raz przedtem omawiany był na Wydziale przez p. Wł. Abrahama.

W zakres prawa polskiego wchodzi dalsze badania p. St. Kutrzeby nad „Sądami ziemskimi i grodzkimi w wiekach średnich“, w których po załatwieniu się poprzednio z województwem krakowskim autor z kolei rzeczy omawia stosunki w województwach sandomierskiem, łęczyckiem, sieradzkim, kujawskiem, inowrocławskiem, poznańskiem i kaliskiem oraz w ziemiach wieluńsko-ostrzeszowskiej i wschowskiej. Do zbadania pozostaje jeszcze Mazowsze. W „Przyczynkach do historii prawa polskiego“ p. St. Krzyżanowski podał wiadomość o kilku nieznanych a interesujących rękopisach. Mało uprawiane u nas prawo publiczne litewskie przedstawione zostało ze strony bardzo ważnej i interesującej w studyach p. W. Czerbaka nad „Parlamentaryzmem litewskim przed Unią lubelską“.

Ks. Stefan Pawlicki nareszcie skorzystał z pojawienia się I tomu wielkiej encyklopedyi wydawanej w Ameryce a poświęconej kulturze żydowskiej ażeby dać obraz nowoczesnych studyów nad tym przedmiotem z uwzględnieniem wiadomości odnoszących się do stanu narodowości żydowskiej w Polsce.

Bibliografia historyczna redagowana przez prof. L. Finkla postępuje dalej a z działu obejmującego „Historię polityczną“ wydrukowanych zostało w roku ubiegłym arkuszy 5 (str. 1143—1222).

Komisya Historyczna wydała w roku ubiegłym dwa nowe tomy swoich publikacyi, których druk

ciągnął się już od lat kilku. Dyaryusze sejmowe r. 1585 wydane przez Dr. Aleksandra Czuczynskiego, stanowią tom XVIII. działu *Scriptores rerum Polonicarum*, w którym pomieszczono aż 10 bądź to całkiem odmiennych, bądź też podobnych, lecz różniących się redakcją dyaryuszów tego burzliwego sejmu, z których tylko niektóre, i to mniej dokładne, były dotychczas znane. Nadto pomieszczono w tymże tomie w dodatkach ułamki dyaryusza sejmowego r. 1582, instrukcję królewską na sejmiki przedsejmowe 1584 i uchwały lub przemowy na tychże sejmikach, a wreszcie parę innych aktów odnoszących się do dziejów tegoż sejmu 1585 r. — Wydawanej przez prof. Ulanowskiego wielkiej publikacji: *Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum* wyszedł tom II, stanowiący tom VI dzieła *Monumenta medii aevi historica*, a zawierający wypisy z aktów konsystorskich gnieźnieńskich, wieluńskich, łowickich, poznańskich, warszawskich i kaliskich z wieku XV i początków XVI aż do r. 1531. Tegoż samego wydawnictwa tom III rozpoczęty w roku poprzednim postąpił znacznie w druku i obejmuje dotąd wszystkie już wypisy z aktów konsystorskich plockich i pułtuskich do r. 1530; dalej jednakże będzie to wydawnictwo postępować bardzo powoli i nie prędko jeszcze się ukończy. Natomiast na ukończeniu jest wydawany przez Prof. Czermaka *Dyaryusz Stanisława Oświęcima (1643–1651)*, którego tekst już wydrukowano w całości a wydawca zajęty jest obecnie opracowaniem wstępu i indeksu. Nadto są w toku następujące publikacje: tom IV *Kodeksu dyplomatycznego małopolskiego wy-*

dawany przez Prof. Piekosińskiego, którego druk w roku ubiegłym posuwał się bardzo powoli i tom IX Archiwum Komisji Historycznej, w którym, w roku ubiegłym, Dr. Stanisław Kutrzeba wydał: Wykaz urzędów i służby dworu królewskiego w Polsce z czasów Henryka Walezego, ułożony dla tego króla po łacinie a pochodzący z jednego z rękopisów Biblioteki Narodowej w Paryżu.

Prace przygotowawcze do innych wydawnictw Komisji, już zamierzonych, prowadzono w dalszym ciągu; w najbliższym czasie ma się rozpocząć druk przygotowanych przez Prof. Abrahama *Monumenta Vaticana*, pochodzących z archiwów rzymskich, jakoteż oryginalnego i zupełnego tekstu *Pamiętników* (*Memoriale*) Albrechta Stanisława Radziwiłła (1632—1654), którego wydaniem zajmuje się Prof. Czermak. Prof. Krzyżanowski gromadził w dalszym ciągu materiały do zamierzonego *Album paleograficznego* i zebrał zdjęcia fotograficzne dyplomatów. Zbiór ten powiększył się o kilkadziesiąt fotografii dokumentów średniowiecznych z Włocławka i z Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie.

Poszukiwania w Archiwum Watykańskim oraz w innych archiwach i bibliotekach rzymskich odbywały się dalej pod kierunkiem Prof. Abrahama. W ekspedycji rzymskiej tegorocznej pracuje od października 1901 Dr. Stanisław Zakrzewski a przez styczeń r. 1902 bawił nadto w Rzymie w sprawach ekspedycji Profesor Dr. Abraham. Dr. Zakrzewski ukończył poszukiwania w rejestrach laterańskich papieża Eugeniusza IV, porównał z oryginalnymi aktami wydawnictwo Theinera

odnoszące się do dziejów lat 1216—1333 w celu przygotowania materiału do zamierzonej publikacji *Monumenta Vaticana Poloniae*, a obecnie pracuje nad aktami skarbowymi z wieku XIV. Prof. Abraham zaś prowadził poszukiwania dalsze wśród rękopisów luźnych Archiwum Watykańskiego i Biblioteki Watykańskiej dla uzupełnienia zebranych materiałów wieku XIII i XIV, tudzież badał materiał źródłowy z drugiej połowy wieku XV-go i pierwszej wieku XVI-go w celu ustalenia planu dalszej pracy. Nadto pracował również w centralnem archiwum Dominikanów uzyskawszy pozwolenie ze strony Generała Zakonu.

Komisya prawnicza. Praca nad gromadzeniem materiałów do nowego wydania *Voluminów legum* (okres od 1506—1548), prowadzona przez prof. Oswalda Balzera, została w ubiegłym roku ukończoną już prawie w zupełności. Zbadano w całości wszystkie niemal archiwa i biblioteki, których nie uwzględniono weale, albo tylko częściowo w poszukiwaniach z lat poprzednich, a mianowicie archiwa kapitulne w Krakowie, Płocku, Fromborku i gr.-kat. w Przemyślu; archiwa miejskie w Krakowie, Lwowie i Przemyślu, częściowo i w Gdańsku (uzupełnienie dawniejszych poszukiwań), wreszcie Biblioteki: Akademii Umiejętności, XX. Czartoryskich i Jagiellońską w Krakowie, Bibliotekę Kórnicką, Biblioteki: hr. Baworowskiego, hr. Dzieduszyckich, hr. Ossolińskich, Pawlikowskich i Uniwersytecką we Lwowie, w końcu Bibl. hr. Branickich w Suchej. Praca nad zbadaniem archiwum kapitulnego w Włocławku jest w toku, a wkrótce też podjęta zostanie po-

dróż do Moskwy dla zbadania kilkunastu ksiąg Metryki koronnej z tego okresu, jakie się znajdują w archiwum tamtejszego Ministerstwa spraw zagranicznych. Przeprowadzono też ważną i mozolną pracę porównania pierwodruków statutów i rozporządzeń Zygmuntońskich ze znanymi skądinąd tekstami, które to porównanie umożliwia dopiero ustalenie pierwotnego, autentycznego tekstu wielu zabytków ustawowych. Samo zestawienie druków i wykazanie wzajemnego stosunku poszczególnych wydań, jakie wychodziły, uczynił wydawca przedmiotem osobnego studium, które jako rodzaj prolegomenów do zamierzonego wydawnictwa ukaże się niebawem osobno w druku. Co do wydawnictwa samego, pozostaje już obecnie do przeprowadzenia głównie tylko praca nad ułożeniem i ugrupowaniem zebranego materiału, tudzież przygotowaniem samych tekstów do druku. Należy się spodziewać, że w miesiącach zimowych najbliższego roku druk publikacyi będzie mógł być rozpoczęty.

Roboty nad przygotowaniem dalszych materiałów do Starodawnych prawa Pol. Pomników i Archiwum Komisji prawniczej postępują nieustannie i zasób tekstów, które niebawem się ukażą w odpowiednich grupach, zebranych jest w znacznej ilości.

Komisya udzieliła nadto subwencyi prof. Piekosińskiemu na druk pewnej ilości zapisków sądowych wielkopolskich z XV stulecia, które to wydawnictwo jest już na ukończeniu.

Wydział matematyczno-przyrodniczy wydał tom 40. stanowiący koniec drugiej seryi i tom 41. w dwu działach: matematyczno-fizycznym oraz biologicznym. Biule-

tyn Wydziału wychodzi osobno w takim samym formacie co Rozprawy.

Wydział rozbiierał i przyjął na swych posiedzeniach 40 prac.

Sześć prac jest z zakresu matematyki, a mianowicie p. S. Kępińskiego: „O całkowaniu rozwiązań równań różniczkowych, liniowych, rzędu drugiego, z sobą sprzężonych“, p. J. Rajewskiego: „O funkcyach hypergeometrycznych wyższego rzędu i ich przekształceniach“, dwie p. S. Zaremby: „Przyczynek do teoryi pewnego równania fizyki matematycznej“ oraz „Wyznaczenie przypadku, w którym funkcyje zasadnicze Poincarégo mogą być wyprowadzone z funkcyi zasadniczych Le Roy albo z funkcyi Stekłowa“ i dwie członka K. Żorawskiego: „O pewnych zmianach długości liniowych elementów podczas ruchu ciągłego układu materyalnych punktów“, (Część druga), oraz „Uwaga o pochodnych nieskończenie wielkiego rzędu“.

Praca p. T. Godlewskiego p. t.: „O ciśnieniu osmotycznym niektórych roztworów, obliczonem na podstawie sił elektromotorycznych ogniw koncentracyjnych“, dwie prace członka W. Natansona: „O przewodnictwie cieplnem poruszającego się gazu“, oraz „O rozchodzeniu się małych ruchów w płynach lepkich“, jedna praca członka K. Olszewskiego: „Oznaczenie temperatury inwersyi zjawiska Joule’a Kelvina w wodorze“, wreszcie praca członka A. Witkowskiego: „Spostrzeżenia nad elektrycznością atmosferyczną w Zakopanem“ należą do zakresu fizyki.

Prac chemicznych jest dziewięć. Członek E. Bandrowski dał pracę wykonaną z p. A. Prokopeczko „O dzia-

łaniu chlorowodoru na dwufenyloparazofenyl“; p. L. Bruner dwie: „O mechanizmie katalitycznego działania jodu podczas bromowania benzolu“ (Część III) i „O dysocjacji wodzianu i alkoholanu chlorału w roztworach“; p. A. Korczyński jedną: „O działaniu bromu na duroł, pięciometylobenzol i sześciometylobenzol“, czł. M. Nencki nadesłał pracę wykonaną z p. J. Zaleskim: „Produkty odtlenienia heminy, budowa jej i pochodnych“; panna M. Strzelecka swoją rzecz p. t. „Przyczynek do znajomości homologów desoksybenzoiny“, czł. L. Marchlewski dał trzy prace, jedną: „Ze studyów nad chlorofilem“, drugą wykonaną z p. J. Sosnowskim: „Kumarofenazyn i pochodne“, wreszcie trzecią z czł. M. Nenckim „Przemiana filocyjaniny w hemopirrol i urobilinę“.

Do zakresu geologii należą trzy prace, p. W. Friedberga: „Otwornice warstw inoceramowych okolicy Rzeszowa i Dębicy“, p. J. Grzybowski: „Otwornice warstw inoceramowych okolicy Gorlic“ oraz praca czł. W. Szajnochy: „O pochodzeniu oleju skalnego z Wójczy w Królestwie Polskiem“.

Dziewięć prac jest botanicznych. Pana S. Droby: „Pasorzyt gruźliczy i jego właściwe miejsce w systemie grzybów“, czł. E. Janczewskiego: „Mieszkańce uprawne porzeczek“, czł. E. Godlewski z p. F. Polzeniuszem: „O śródcząsteczkowem oddychaniu nasion pogrążonych w wodzie i tworzeniu się w nich alkoholu“, p. L. Krzemieniewski: „Wpływ soli mineralnych na przebieg oddychania kiełkujących roślin“, cztery, a mianowicie: „O kilku nieznanach paprociach archipelagu malajskiego“, „O rozmnażaniu rostowem paproci *Angiopteris evecta*“, „O kwiatach na plevach jęczmienia widlastego“

i „O pewnej chemicznej reakcyi powierzchni korzenia“ są: czł. M. Raciborskiego, praca p. J. Trzebińskiego ma tytuł: „Wpływ podrażnień na wzrost pleśni „*Phycomyces nitens*““.

Dwie są prace zoologiczne, czł. W. Kuleczyńskiego: „Species Oribatarum (Oudms.) in Galicia collectae“ i „Coleopterorum species novae, minusve cognitae, in Galicia inventae“ p. M. Rybińskiego.

Z działów anatomii i fizjologii jest prac sześć, p. A. Becka: „Zjawiska elektryczne w rdzeniu pacierzowym“, czł. T. Browicza: „Kilka uwag o komórce wątrobowej“, oraz: „O pochodzeniu substancji skrobiowatej“, M. Kirschora: „O zmianach szybkości ruchu krwi w mięśniach prądkowanych podczas ich czynności dowolnej i odruchowej“, p. K. Rogozińskiego: „O fizjologicznej rezorbcji bakterji z jelita“ i A. Rosnera: „O powstaniu ciąży bliźnianej monochorialnej“.

Komisja bibliograficzna Wydziału matematyczno-przyrodniczego odbywała posiedzenia zwyczajne w zasadzie co miesiąc, w dniu posiedzeń tego Wydziału. Na posiedzeniach tych rozpatrywano materiał bibliograficzny i klasyfikowano go wedle Skorowidzów, ułożonych przez Komitet międzynarodowego Katalogu literatury naukowej. Rezultatem tej pracy było wydanie czterech zeszytów „Katalogu literatury naukowej polskiej“, odpowiadających czterem kwartałom roku 1901. Zeszyt czwarty obejmuje obok literatury za ostatni kwartał, zestawienie statystyczne i wykaz nazwisk autorów, wymienionych w pierwszym roczniku; zeszyt ten ukazał się w połowie kwietnia. Wydane dotychczas zeszyty Katalogu zostały

użyte jako materyał do zestawienia bibliografii naukowej polskiej, wedle wymagań Biura Centralnego Katalogu Międzynarodowego w Londynie, dokąd też posłano dotychczas 1896 kartek bibliograficznych, jako bibliografie naukowa polska za cały rok 1901.

Aby umożliwić sobie zupełne uwzględnianie literatury naukowej bieżącej, zawiązała Komisya stosunki z szeregiem redakcyj pism polskich z zakresu nauk ścisłych i przyrodniczych, zapewniając sobie nadsyłanie trzydziestu dwóch takich pism, których poprzednio Biblioteka Akademii nie otrzymywała.

Komisya antropologiczna otrzymała w dziale antropologicznym pracę Dra Wład. Olechnowicza p. t. „Cmentarzysko w Nowosiłkach na Wołyniu“.

W dziale archeologii przedhistorycznej złożył p. St. J. Czarnowski Komisji: Sprawozdanie z swoich badań archeologicznych w t. zw. Schroniskach na Górze Okopy koło Ojcowa. Dr. Karol Hadaczek nadesłał: Sprawozdanie z poszukiwań archeologicznych w dorzeczu Dniestru w Galicyi wschodniej. P. Maryan Wawrzeniecki z Warszawy nadesłał dalszą seryę zebranych przez siebie wiadomości o wykopaliskach przedhistorycznych w Królestwie Polskiem a zwłaszcza w okolicy Miechowa i Piotrkowa. Dr. Demetrykiewicz przedstawił Komisji wynik swoich badań nad autentycznością posągu kamiennego t. zw. Światowida, odkrytego w Zbruczu w roku 1848. Tenże złożył również sprawę z badań swoich na grodzisku przedhistorycznem w Nasoczowicach pod Sączem oraz z poszukiwań na cmentarzysku w Rdziostowie w Sądeckiem. Dr. Demetrykiewicz przedstawił nadto Komisji

fotografie wykopalisk pozostałych po śp. prof. Pawińskim zaznaczając, że naukowe znaczenie tego zbioru jest bardzo zmniejszone przez to, że obecnie braknie zupełnie oznaczenia miejscowości, z których pochodzą poszczególne okazy. Ks. Józef Rokoszný w Sandomierzu nadesłał wiadomość o cmentarzysku ciałopalnem na t. zw. Pieprzowych górach pod Sandomierzem. Dr. Klemens Bąkowski zakomunikował wiadomość o odkryciu przypadkowem naczyń wczesnohistorycznej epoki podczas wybierania fundamentów pod nową kaplicę przy kościele Reformatów w Krakowie.

Do zbiorów archeologicznych Komisji oprócz wykopalisk przywiezionych z wycieczek Dra Demetrykiewicza złożono następnę dary:

St. Jan Czarnowski: Wykopaliska z Wielkiej Jaskini Okopy koło Ojcowa.

P. Maryan Wawrzeniecki: liczne wykopaliska zebrane podczas swoich badań w Królestwie Polskiem.

PP. Dr. Wł. Olechnowicz: wykopaliska z Lubelskiego a p. Jastrzębowski: wykopaliska z różnych okolic Królestwa Polskiego.

P. St. Wardziński i p. Krzeptowski ofiarowali wykopaliska z Galicyi wschodniej.

W dziale etnologicznym objawił się w roku ubiegłym znacznie mniejszy napływ prac, pochodzących nie od członków Komisji. Objaw to zupełnie naturalny. W miarę rozwoju etnologii rosną wymagania nawet wobec materyałów i to nie tylko co do sposobu ich grupowania, ale nawet co do metody ich zbierania. Z błędnego koła dyletantyzmu wyjść nareszcie trzeba i iść za wskazówkami nauki; nie wszyscy pracownicy chcą

to zrozumieć i dla tego łatwo się zrażają, powołując się na swe dobre chęci. To też Komisya nie zawsze może drukować to, co jej nadesła przygodni współpracownicy a wcześniej czy później, zdobywszy stosowne środki, musi rozpocząć systematyczne badania etnologiczne, aby spełnić zadanie, jakie jej Akademia wyznaczyła.

Z papierów po ś. p. prof. Lucyanie Malinowskim, uzyskano bardzo cenny przyczynek etnologiczny, a mianowicie „Powieści spiskie“, które ze względu na miejsce badania i na sposób zasługują na wyróżnienie. Oprócz tego, za pośrednictwem prof. J. Rozwadowskiego uzyskała Komisya od p. Fischera ciekawe i oryginalne „Formuły zamawiań“, a od p. Kaczmarczyka „Podania z okolic Wiśnicza“.

Prace te albo już pomieszczono w drukującym się obecnie tomie VI „Materyałów“, albo się ukażą w najbliższym tomie.

Poza publikacją „Materyałów“ uchwaliła Komisya wydawnictwo niezmiernej wagi p. t. „Ubiory ludu polskiego“. Po wstępnych czynnościach, skierowanych do gromadzenia fotografii i rysunków, po próbie, dokonanej w Krakowskim przez p. Włodzimierza Tetmajera, wydało się Komisyi rzeczą nagłą, rozpocząć systematyczne zbieranie i publikowanie tej części etnograficznych znamion naszego ludu, która najgwałtowniej ulega zmianom i przeobrażeniom, a nawet ginie bez śladu. Jest nadzieja, że wydawnictwo będzie jeszcze w tym roku rozpoczęte skromnymi środkami Komisyi, która nie wątpi, że w dalszej pracy znajdzie wszechstronne poparcie. Pierwszy tom wydawnictwa, bogato ilustrowanego, obejmie Krakowskie.

Komisyja fizyograficzna wydała tom 35-ty Sprawozdań, jeden zeszyt Atlasu geologicznego Galicyi, mianowicie 13-ty, złożony z map: Przemyśl, Brzozów i Sanok, Łupków i Wola Michowa, opracowanych przez prof. dra W. Szajnochę, nadto napisany przez Radcę prof. M. Łomnickiego tekst do map: Pomorzany, Brzeżany, Buczacz i Czortków, Kopyczyńce, Borszczów, Mielnica i Okopy, wykonanych przez śp. prof. F. Bieniasza a zamieszczonych w zeszycie 9-tym. Z map wydać się mających w dalszym ciągu Atlasu geologicznego są wydrukowane już mapy prof. dra W. Szajnochy: Wieliczka i Myślenice, Bochnia i Czehów, Nowy Sącz; w druku zaś znajdują się: mapy prof. dra W. Friedberga Rzeszów i Łańcut, Ropeczyce i Dębica, Rudnik i Raniżów, dra J. Grzybowskiego Pilzno i Cieżkowice, Brzostek i Strzyżów, Tyczyn i Dynów, Radcy prof. M. Łomnickiego Chwałowice, Tarnobrzeg, Rozwadów i Nisko, Janów i Biłgoraj, Majdan i Mielec; w najbliższym zaś czasie oddane zostaną do wykonania mapy: Uście Solne, Nowe Miasto Korczyn, Tarnów i Dąbrowa, Szczucin, opracowane przez Radcę prof. M. Łomnickiego.

Sekcyja meteorologiczna Komisji fizyograficznej otrzymała w r. 1901 spostrzeżenia meteorologiczne z 28 miejscowości, mianowicie 12 położonych w Galicyi zachodniej a 16 we wschodniej; ze stacyj tych przez cały rok czynnych było 24; ciepłotę powietrza zapisywano przez cały rok na 24 stacyach, ciśnienie powietrza na 10, kierunek wiatru na 23, stan zachmurzenia na 20, opady atmosferyczne na 23. Od Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń w Krakowie i od Towarzystwa Feniks w Wiedniu otrzymała Sekcyja wiadomości o gradobiciach

w Galicyi w r. 1901. Redukcyą, obliczeniem i przygotowaniem do druku spostrzeżeń meteorologicznych zajął się p. J. Zajączkowski, uporządkowaniem zaś i przysposobieniem do druku zapisek fenologicznych, otrzymanych z Czernichowa, Jaćmierza i Ożydcwa, przewodniczący Sekcyi prof. dr. F. Karliński.

Sekcyja geologiczna poleciła prof. drowi W. Friedbergowi wykonanie dla Atlasu geologicznego Galicyi mapy Sambor; po opracowaniu okolicy Sambora i Chyrowa uległ jednak p. Friedberg na wycieczce wypadkowi, który pociągnawszy za sobą ciężką chorobę, zmusił go do przerwania pracy i odłożenia jej dalszego ciągu na rok bieżący. Do wydania w Atlasie geologicznym otrzymała Sekcyja mapy: Tarnów i Dąbrowa, Szczucin, Uście Solne, Nowe Miasto Korczyn, wykonane przez Radcę prof. M. Łomnickiego z polecenia Wysockiego Wydziału krajowego, tudzież mapy: Rzeszów i Łańcut, Ropczyce i Dębica, Rudnik i Raniżów, wykonane przez prof. dra W. Friedberga z polecenia Komisji fizyograficznej. W sprawozdaniach Komisji zamieścił prof. J. Łomnicki pracę z zakresu paleontologii, p.t. *Elater Wiśniowskii* n. p.

Z polecenia Sekcyi zoologicznej zajmował się p. M. Rybiński w dalszym ciągu oznaczeniem zbioru chrząszczów w Muzeum Komisji; przejrzał mianowicie ponownie w zbiorze własnym i w zbiorze śp. prof. B. Kotuli rodzinę *Staphylinidae* i oznaczył kilka rodzin następnych, tak, że do opracowania pozostaje jeszcze tylko rodzaj *Meligethes* i rodziny od *Colydiidae* do *Histeridae* włącznie. P. J. Dziędzielewicz, któremu Sekcyja zoologiczna poleciła badanie owadów siatkoskrzydłych w oko-

licach Lwowa, złożył Sekcyi sprawozdanie z tych poszukiwań, przeznaczone do wydania w Sprawozdaniach Komisyi. P. dr. E. Niezabitowski zbierał, z polecenia Sekcyi w okolicach Rytra, kręgowce i błonkówki, zwłaszcza z rodziny *Braconidae*; pierwsze złożył już oznaczone do Muzeum Komisyi, z drugich zaś oznaczył gatunki rodziny *Vespidae* i włączył je do swej pracy p. t. *Materiały do fauny os (Vespidae) Galicyi*, przeznaczonej do Sprawozdań Komisyi a opartej na materiałach zebranych dawniej przez p. Niezabitowskiego, tudzież na zbiorach Komisyi fizyograficznej, śp. prof. K. Bobka, prof. W. Kulczyńskiego i prof. J. Łomnickiego. P. F. Schille prowadził w okolicach Rytra poszukiwania podobne, jak w roku poprzednim, a nadto zajął się zaniedbanym dotychczas zupełnie działem *Thysanoptera*; przedstawił on już Sekcyi sprawozdania z tych badań p. t. „Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów, część VI“ (zawiera to sprawozdanie 24 gatunków nowych dla okolicy), i „Szarańczaki, sieciarki i prasiatnice doliny Popradu“, a do Muzeum Komisyi złożył odpowiednie okazy, z wyjątkiem przyłżeńców (*Thysanoptera*). Przy opracowaniu owadów siatkoskrzydłych i szarańczaków pomocni byli p. Schillemu członkowie Sekcyi pp. J. Dzieńdzielewicz i prof. S. Smreczyński.

Wywiązując się z zadania podjętego w r. 1899 prof. J. Łomnicki złożył Sekcyi zbiór chrząszczów i pracę p. t. *Materiały do fauny chrząszczów Kołomyi i okolicy*, w którą włączył także wyniki swoich poszukiwań koleopterologicznych prowadzonych w r. 1900 i 1901 bez pomocy ze strony Komisyi fizyograficznej. Oprócz chrząszczów zbierał prof. J. Łomnicki w okolicy Kołomyi

także szarańczaki, których jednak dotąd nie zdążył opracować. Do Sprawozdań Komisji podał on notatkę o nowym dla fauny galicyjskiej gatunku chrząszcza: *Otiorhynchus bisulcatus*, odkrytym w okolicy Kołomyi.

Do wydania w Sprawozdaniach Komisji otrzymała Sekcja zoologiczna pracę prof. dra M. Kowalewskiego p. t. Materyały do fauny helmintologicznej pasorzytniczej polskiej, część III, tudzież pracę prof. S. Smreczyńskiego: Zapiski ortopterologiczne z roku 1901, obydwie dokonane bez pomocy ze strony Komisji.

Prof. Smreczyński rozpoczął w r. z. badanie pluskwiaków krajowych, dla którego ułatwienia zakupiła Sekcja zoologiczna parę książek; za podstawę służyły mu materyały własne, oraz bogaty zbiór pluskwiaków różnoskrzydłych i skoczków jednego z członków Komisji. Po opracowaniu pluskwiaków różnoskrzydłych i skoczków zajmie się p. Smreczyński działem mszyc, dotychczas u nas bardzo zaniedbanym.

Sekcja botaniczna poleciła, stosownie do planu podjętego w r. 1900, p. drowi F. Błońskiemu napisanie opisowej flory roślin naczyniowych Polski, rozkładając pracę na trzy lata; w roku ubiegłym jednak p. Błoński pracy tej, z powodu innych pilnych zajęć, jeszcze nie mógł rozpocząć.

Z polecenia Sekcji rolniczej prowadzili w r. z. badania w dziale gleboznawstwa pp. prof. dr. K. Międzyński i K. Mościcki. Zebrany przez nich w powiecie cieszanowskim materyał opracowuje obecnie analitycznie p. Mościcki w pracowni chemii rolniczej pod kierunkiem prof. dra E. Godlewskiego; dotychczas wykonane zostały 43 rozbiory gleby mechaniczne i 14 chemicznych.

Badaniem flory łąkowej zajmował się z polecenia Sekceyi rolniczej p. S. Krzemieniewski; badania te mają być w roku bieżącym dalej prowadzone.

W dziale fizyografii leśnej przeprowadzono pod kierunkiem p. A. Nowickiego, starszego, komisarza inspekcji leśnej, dochodzenia wydajności drzewostanów w 15 rębach na Pogórzu w obrębie dopływów Wisłoki, pomiędzy Tarnowem, Tuchowem, Ryglicami i Pilznem. Wyniki tych dochodzeń, już opracowane, ogłoszone będą w 36 tomie Sprawozdań Komisji; w tej samej seryi umieszczone będą wyniki dochodzeń w lasach wysokiego Podkarpacia w obrębie dopływów Skawinki i prawych dopływów Skawy, zebrane na 5 rębach, dalej wynik wyróbki jednego drzewostanu na Pogórzu Karpackiem, wreszcie daty z typowo najuboższej krainy sosny, nad Przemszą, z lasów należących do Gwarectwa w Jaworznie, zebrane z dochodzeń na 15 rębach.

Praca nad mapą leśną musiała ulec przerwie z powodu niesprzyjających okoliczności.

Do wydania w Sprawozdaniach Komisji otrzymała Sekcja rolnicza pracę p. t. „Studia nad rasami i odmianami bydła rógatego w Polsce“, opracowywane i wydawane przez prof. dra. Waleryana Kleckiego na podstawie materiałów zbieranych przez uczniów „Studjum rolniczego“. Praca ta obejmuje zarys historyi umiejętności badań nad krajowemi rasami i odmianami bydła rógatego w Polsce, program dalszych badań, które prof. W. Klecki zamierza przedsięwziąć z pomocą swoich uczniów, i jako pierwsze ogniwo w szeregu tych badań opis bydła nadbużańskiego w Sterdyni, podany przez p. A. Deh-

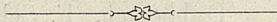
nela, oraz krytyczne studia prof. W. Kleckiego nad materiałem przez p. Dehnela zebrany.

Dr. S. Goliński przedstawił Sekcyi rolniczej materiał statystyczny o drzewostanie owocowym w powiecie krakowskim. Rozpatrzeniem, w jaki sposób materiał ten mógłby być użytkowany dla Sekcyi, zajmie się osobny komitet pod przewodnictwem prof. dra E. Jančzewskiego.

Do Muzeum Komisji fizyograficznej przybyły w r. z. zbiory zoologiczne, złożone przez pp. J. Dziędzielewiczą, J. Łomnickiego i F. Schillego, dalej zbiory lub okazy przyrodnicze podarowane przez pp. T. Cybulskiego w Krzesławicach, Z. Fiszerę, W. Gabryelę w Porąbce, J. Łomnickiego w Kołomyi, M. Łomnickiego we Lwowie, dra E. Niezabitowskiego, S. Padlewskiego w Libiértowie, dra M. Raciborskiego w Dublanach, F. Schillego w Rytrze, S. Stobieckiego i dra E. Wołoszczaka we Lwowie, dary w książkach: c. k. Państwowego Zakładu geologicznego w Wiedniu, Śląskiego Towarzystwa dla oświaty krajowej, Katedry meteorologii i klimatologii c. k. Czeskiego Uniwersytetu w Pradze, Geograficznego Zakładu w c. k. Uniwersytecie wiedeńskim, Hr. Bourdeille de Montrésor w Kozinie, p. H. Strzeleckiego we Lwowie i p. F. Schillego w Rytrze, zbiory zoologiczne i skamieliny, częścią zakupione, częścią uzyskane przez wymianę, wreszcie zakupione książki i narzędzia. W Muzeum Komisji złożyło Krajowe Towarzystwo rybackie w Krakowie swoje zbiory jako depozyt.

Z ważniejszych prac dokonanych w Muzeum wymienić należy uporządkowanie zbioru geologicznego tatrzańskiego, zaopatrzenie znakami muzealnymi działu roślin jednoliściennych w zielniku krajowym, ułożenie po-

równawczego zbioru roślin naczyniowych obcokrajowych;
p. Z. Fischer zestawił wystawowy zbiór ryb krajowych;
p. S. Stobiecki zajmował się w dalszym ciągu spisywaniem książek w bibliotece Komisji. Konserwowaniem, ustawianiem i spisywaniem zbiorów muzealnych zajęci byli: zastępca kustosa prof. W. Kulczyński, pp. A. Lason, dr. E. Niezabitowski, Br. Siekierski; stypendyści Akademii Umiejętności: pp. S. Jarosz i K. Okusko, a przez pewną część roku nadto pp. J. Kwiatkowski, prof. S. Smreczyński i p. H. Pruszyńska.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Wydawnictwa Akademii Umiejętności

od 1 maja 1901 do 30 kwietnia 1902.

I. Wydział filologiczny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Ser. II, tom XVIII, ogólnego zbioru tom 33, 8°, str. 389. Cena 10 kor.

Treść: St. Schneider: Studya filologiczne nad rozwojem oświaty greckiej w V w. przed Chr. (str. 1—103). — St. Dobrzycki: Studya nad średniowiecznym piśmiennictwem polskim (str. 104—119). — A. Brückner: Drobne zabytki polszczyzny średniowiecznej. Część II. (str. 120—187). — K. Heck: Szymon Szymonowicz (Simon Simōnides), jego żywot i dzieła. Część I. (str. 189—345). — Fr. Bujak: Dwa przyczynki do historii Uniwersytetu Jagiellońskiego (str. 346—367). — T. Mandybur: Pseudo-Lukiana »περὶ τῆς Συρίης θεοῦ« (str. 368—389).

Materyały i prace Komisji językowej Akademii Umiejętności w Krakowie. Tom I, zeszyt I, 8°, str. 164, z jedną mapą. Cena 3 kor.

Treść: J. Witek: Teksty i spostrzeżenia gwaroznawcze z północno-wschodniej okolicy Tarnowa (str. 1—36). — T. Gawin: Teksty w gwarze zaczarnieńskiej (str. 37—50). — W. Janczy: Gwara Sromowiec Wyżnich (str. 51—88). — J. Rozwadowski: Objaśnienia do mapy języka litewskiego w gubernii wileńskiej (str. 89—94, z jedną mapą). — Tenże: Szkic wymowy (fonetyki)

polskiej (str. 95—114). — J. Baudouin de Courtenay: Wskazówki dla zapisujących materiały gwarowe na obszarze językowym polskim (str. 115—146). — Z. Celichowski: Polskie glosy botaniczne w Mogunckim Zielniku z r. 1484 (str. 147—154). — Wł. Nehring: Pierwsze sprawozdanie z prac nadesłanych na konkurs im. Lindego (155—164).

Sprawozdania Komisji do badania historii sztuki w Polsce,
4°, str. 355 i XCVIII, z 150-ma rycinami w tekście
i 5-ma tablicami. Cena 16 kor.

Treść: Wł. Łuszczkiewicz: Architektura romańska kościoła św. Andrzeja w Krakowie. — F. Kopera: Oprawa srebrna Ewangeliarza księżnej Anastazyi, żony Bolesława Kędzierzawego, w bibliotece publicznej w Petersburgu. — Tenże: Miniatury rękopisów polskiego pochodzenia w Petersburgu. — M. Sokołowski: Studya do historii rzeźby w Polsce w XV i XVI w. — Wł. Łoziński: Ormiański epilog lwowskiej sztuki złotniczej. — H. Łopaciński: „Mons rei publice Polonae 1578“ — obrazowana alegorya polityczna z czasów Stefana Batorego. — Fr. Bujak: Materiały do historii miasta Biecza. — L. Lepszy: Władysław Łuszczkiewicz — nekrolog. — A. Chmiel i F. Kopera: Sprawozdania z posiedzeń Komisji historii sztuki za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1899 r.

Biblioteka pisarzy polskich. Tom 41, w małej 8-ce, str.
XI i 345. Cena 3 kor.

Treść: Goffred abo Ieruzalem Wyzwolona Torquata Tassa przekładania Piotra Kochanowskiego, Sekretarza Jego K. M., tom I, wydał Lucyan Rydel.

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II, tom XVI, ogólnego zbioru tom 41, z 2-ma mapami, 8°, str. 399.
Cena 10 kor.

Treść: S. Zakrzewski: Najdawniejsze dzieje klasztoru Cystersów w Szczyrzycu (1238—1382). Przyczynek do dziejów os-

dniectwa na Podhalu (str. 1—75). — Fr. Bujak: Maszkienice wieś powiatu brzeskiego. Stosunki gospodarcze i społeczne (str. 76—184). — W. Kętrzyński: Klaudyusza Ptolomeusza Germania wielka i Sarmacya nadwiślańska. Uwagi krytyczne (z 2-ma mapami) (str. 185—227). — S. Estreicher: Początki prawa umownego (str. 228—399).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II, tom XVII, ogólnego zbioru tom 42, 8°, str. 386. Cena 10 kor.

Treść: A. Pochaska: Lenna i mańswa na Rusi i na Podolu (str. 1—30). — W. Kętrzyński: Volcae Tectosages a Wlach, Włoch (str. 31—41). — K. Potkański: Jeszcze sprawa restytucyi (str. 42—74). — St. Kutrzeba: Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich. Województwo sandomierskie (str. 75—236). — S. Zakrzewski: Nadania na rzecz Chrystyana, biskupa pruskiego, w latach 1217—1224 (str. 237—332). — St. Kutrzeba: Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich. Województwa: poznańskie i kaliskie. Ziemia wschowska (str. 333—386).

Pisarze dziejów polskich (Scriptores rerum polonicarum), tom XVIII, wydał A. Czuczynski, 8°, str. XXVIII i 476. Cena 6 kor.

Treść: Dyaryusze sejmowe z roku 1585. W dodatkach: Ułamki dyaryusza sejmowego z roku 1582, akta sejmikowe i inne akta odnoszące się do sejmu 1585 roku.

L. Finkiel: Bibliografia historyi polskiej. Część druga, zeszyt IV, 8°, str. 1009—1142. Cena 3 kor. 60 hal.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya II, tom XX, ogólnego zbioru tom 40, z 3-ma tablicami i 17 rycinami. 8°, str. 411. Cena 10 kor.

Treść: W. Heinrich: Krytyczny przegląd dotychczasowych badań nad wrażeniami barwnymi. Studium z dziedziny teorii po-

znania (str. 1—40). — W. Heinrich: O stałości wrażenia za-
 ledwie spostrzegalnego przy użyciu tonów czystych (str. 41—48). —
 St. Opolski: Przyczynek do znajomości elektrycznej natury
 rodników organicznych (str. 49—54). — L. Marchlewski i C.
 A. Schunck: Otrzymanie chlorofilu w stanie czystym, widmo
 chlorofilu i barwika zielonego, towarzyszącego mu w liściach (str.
 55—65). — St. Ciechanowski: Sprawy wydzielnicze w ko-
 mórkach pierwotnych gruczołaków i raków gruczołakowych wą-
 troby (2 tablice) (str. 66—96). — T. Emilewicz: O fenylimi-
 nach oksyacetofenonów (str. 97—105). — E. Bandrowski:
 O działaniu bromonitrobenzoli na parafenyldwuamin (str. 106
 —114). — E. Bandrowski: O działaniu stężonego kwasu azo-
 towego na bromonitrobenzol (str. 115—119). — B. Miklaszew-
 ski i St. Niementowski: Studium porównawcze trzech izo-
 merycznych (β)-aminofenylbenzimidazoli (str. 120—153). — T. Bro-
 wicz: O budowie naczyń włoskowatych krwionośnych i ich
 stosunku do komórek wątrobowych (1 tablica) (str. 154—163). —
 T. Browicz: Czy kanaliki żółciowe międzykomórkowe mają
 własne ścianki? (1 tablica) (str. 164—172). — St. Niementow-
 ski: O homologach alizaryny, hystazaryny i chinizaryny (str.
 173—185). — L. Birkenmajer: O stosunkach temperatury
 głębokich jezior tatrzańskich w różnych głębokościach i różnych
 porach roku (16 rycin) (str. 186—411).

**Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Aka-
 demii Umiejętności.** Serya III, tom 1, dział A. (Ogól-
 nego zbioru tom 41, dział A), z 1 mapą, 2-ma tablicami
 i 4-ma rycinami w tekście. Nauki matematyczno-
 fizyczne. 8°, str. 552. Cena 12 kor.

Treść: St. Tolłoczko: Studya doświadczalne nad kryosko-
 pijnymi własnościami nieorganicznych rozczynników (str. 1—39). —
 L. Bruner: Studya dynamiczne nad bromowaniem ciał aroma-
 tycznych (str. 40—95). — M. P. Rudzki: O wieku ziemi (str.
 96—133). — L. A. Birkenmajer: Marco Beneventano, Kopernik
 Wapowski a najstarsza karta geograficzna Polski (2 ryciny i 1
 karta geograficzna) (str. 134—222). — Wł. Natanson: O pra-
 wach tarcia wewnętrznego (str. 223—240). — S. Zaremba: O tak

zwanych funkcyjach zasadniczych w teorii równań fizyki matematycznej (str. 241—275). — S. Kępiński: O całkach rozwiązanych równań różniczkowych z sobą sprzężonych, rzędu 2-go, posiadających trzy punkty osobliwe (ciąg dalszy) (str. 276—288). — J. Siemiradzki: O wieku wapieni skalistych w paśmie krakowsko-wieluńskim (str. 289—296). — L. Marchlewski i J. Sosnowski: Synteza nowego układu czteropierścieniowego. Kumarofenazyn i pochodne (str. 297—305). — Wł. Natanson: O podwójnem załamaniu światła w cieczach odkształcanych (str. 306—316). — M. Nencki i J. Zaleski: O produktach odtlenienia heminy zapomocą jodowodoru i jodku fosforu oraz o budowie heminy i jej pochodnych (str. 317—332). — L. Marchlewski i M. Nencki: Przemiana filocyjaniny w hemopyrrol i urobilinę (str. 333—336). — L. Marchlewski i J. Sosnowski: O kumarofenazynach. Część druga (str. 337—344). — J. Sosnowski: Badania nad oporem nerwów. I. Mierzenie oporu metodą elektrometryczną (1 rycina) (str. 345—349). — S. Zaremba: O teorii równania Laplacea i o metodach Neumanna i Robina (str. 350—405). — K. Schule: Grady w Galicji (z mapą Galicji i tablicą graficzną) (str. 406—424). — S. Niementowski: O pochodnych bifenylu (str. 425—446). — Wł. Natanson: O prawach zjawisk dyfuzyjnych (str. 447—461). — E. Bandrowski i A. Prokopeczko: O działaniu chlorowodoru na dwufenylopara-razofenylen (str. 462—472). — K. Olszewski: Oznaczenie temperatury inwersji zjawiska Joule'a i Kelvina w wodorze (1 rycina) (str. 473—478). — L. Bruner: O dysocjacji wodzianu i alkoholu chloralu w roztworach (str. 479—489). — S. Zaremba: Przyczynek do teorii pewnego równania fizyki matematycznej (str. 490—504). — J. Rajewski: O funkcyjach hypergeometrycznych i ich przekształceniach (str. 505—552).

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III. tom 1, dział B. (Ogólnego zbioru tom 41, dział B), z 22-ma tablicami i 12-ma rycinami w tekście. Nauki biologiczne. 8°, str. 693. Cena 15 kor.

Treść: Vl. Kulczyński: Arachnoidea in colonia Erythraea

a Dre K. M. Levander collecta (tablica I i II) (str. 1—64). — A. Wróblewski: O soku wyciśniętym z drożdży (4 ryciny) (65—148). — E. Godlewski (jun.): Początkowy okres rozwoju tkanki mięsnej prążkowanej zwierząt kręgowych. Tymczasowe doniesienie (tablica III) (str. 149—162). — Fr. Krzysztalowicz: Porównanie histologicznych cech wysypek kiłowych ze zmianami klinicznie do nich podobnymi (tablica IV, V i VI) (str. 163—218). — J. Grzybowski: Otwornice warstw inoceramowych okolicy Gorlic (tablica VII i VIII) (str. 219—288). — E. Godlewski (sen.) i F. Polzeniusz: O śródcząsteczkowym oddychaniu nasion pogrążonych w wodzie i o tworzeniu się w nich alkoholu (1 rycina) (str. 289—368). — A. Beck: Zjawiska elektryczne w rdzeniu pacierzowym (2 ryciny i tablica IX) (str. 369—430). — T. Browicz: O pochodzeniu substancji skrobiowatej (tablica X, XI i XII) (str. 431—449). — E. Godlewski (jun.): Rozwój tkanki mięsnej w mięśniach szkieletowych i w sereu zwierząt ssących (tablica XIII i XIV) (str. 450—496). — A. M. Przesmycki: O paru rodzajach pierwotniaków, pasorzytujących we wrotkach (*Ratatoria*) (tablica XV, XVI i XVII) (str. 497—543). — A. Rosner: O powstawaniu ciąży bliźniaczej monochorialnej (tablica XVIII) (str. 544—600). — W. Friedberg. Otwornice warstw inoceraminowych okolicy Rzeszowa i Dębicy (tablica XIX) (str. 601—668). — M. Kirkór: O zmianach szybkości ruchu krwi w mięśniach prążkowanych podczas ich czynności dowolnej i odruchowej (5 rycin i tablica XX, XXI i XXII) (str. 669—693).

Sprawozdanie Komisji fizyograficznej za r. 1899, oraz
Materyały do fizyografii krajowej. T. XXXV,
 8°, str. XXXI, [218], 102 i (40). Cena 6 kor.

Treść: Sprawozdanie z posiedzeń i czynności Komisji za rok 1899/900 (str. V—XXXI). — Materyały do fizyografii krajowej. Część I. Materyały zebrane przez Sekcyę meteorologiczną (str. [3—218]). — Część II. Materyały zebrane przez Sekcyę: zoologiczną, botaniczną i geologiczną. R. Gutwiński: Głony Suchy i Makowa (str. 3—25). — Fr. Schille: Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. Część IV. (str. 26—34). — E. Niezabitowski: Materyały do fauny złotek (Chrysi-

didae) Galicyi (str. 35—40). — J. M. Łomnicki: Otwornica miocenu Pokucia (str. 41—65). — M. Rybiński: Trechus fontinalis n. sp. (str. 66). — St. Smreczyński: Przyczynek do fauny galicyjskich szarańczaków (str. 67—72). — R. Gutwiński: Materiały do flory słuzowców Galicyi (str. 73—77). — St. Klemensiewicz: O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej (str. 78—101). — E. L. Niezabitowski: Przyczynek do fauny kręgowców Galicyi (str. 102—128). — Część III. Materiały zebrane przez Sekcyę rolniczą: J. Góral: Analiza siana łąkowego w okolicy Bobrka koło Oświęcima [str. (3—14)]. — A. Nowicki: Wydatność drzewostanów w naszych lasach w chwili ich sprzętu [str. (15—39)]. — S. Krzemieniewski: Łąki w okolicach Liszek i Mnikowa [str. (40—50)].

Atlas geologiczny Galicyi, tekst do zeszytu IX (mapy wyszły dawniej w opracowaniu ś. p. Fr. Bieniasza) wydał A. M. Łomnicki, 8°, str. 165. Cena 3 kor.

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XIII, tekst i mapy: Przemyśl (śł. VIII, p. 5), Brzozów i Sanok (śł. VII, p. 6), Łupków i Wola Michowa (śł. VII, p. 8), 8°, str. 55, wydał Wł. Schajnocha. Cena wraz z tekstem 5 kor. sam tekst 2 kor.

Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne wydawane staraniem Komisji antropologicznej Akad. Umiejęt., tom V, z 15-ma tabl. i 18 ryc. w tekście, 8°, str. IX, (93) i 272. Cena 6 kor.

Treść: Skład i czynności Komisji (I—IX). — I. Dział antropologiczno-archeologiczny. L. Rutkowski: Charakterystyka antropologiczna ludności wiejskiej (niészlacheckiej) płońskiego i sąsiednich powiatów gub. płońskiej (z 4-ma tabl.) [str. (1)—(30)]. — M. E. Brensztein: Cmentarzyska „Gargźdi-Kałas” i „Szyluks” we wsi Judsodzie w powiecie i parafii telszewskiej na Żmujdzi (z 3-ma ryc.) [str. (31)—(35)]. — M. Wawrzeński: Drobne wiadomości o wykopaliskach przedhistorycznych

w Królestwie Polskiem (10-ma ryc.) [str. (36)—(51)]. — St. J. Czarnowski: Jaskinia „Okopy“ wielka nad rzeką Prądnikiem w okolicy Ojcowa (z 11-ma tabl.) [str. (52)—(93)]. — II. Dział etnograficzny. L. Malinowski: Powieści ludu polskiego na Śląsku. Część II. Śląsk górny (str. 3—272).

M. Federowski: Lud białoruski na Rusi litewskiej. Materiały do etnografii słowiańskiej zgromadzone w latach 1877—1893. Tom II. Baśni, przypowieści i podania ludu z okolic Wołkowyska, Słonima, Lidy i Sokółki. Część I. Baśni fantastyczno-mityczne. (Wydawnictwo Komisji antropologicznej). 8°, str. XXXII i 358. Cena 6 kor.

Rocznik Akademii Umiejętności w Krakowie. Rok 1900/901 w małej 8-ce, str. 159, z 8-ma tablicami. Cena 1 kor. 20 hal.

Treść: Skład Akademii Umiejętności (str. 1—43). — Posiedzenie publiczne dnia 30 maja 1901 r. (str. 44—52). — Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademii od maja 1900 r. do maja 1901 r. (str. 53—111). — L. Kubala: Zajęcie Kijowa przez Moskwę w r. 1654 i zatarg prawosławnej Cerkwi ruskiej z patriarchatem moskiewskim (ustęp z obszerniejszej pracy). Odczyt miany na publicznem posiedzeniu Akademii dnia 30 maja 1901 r. (str. 112—138). — Wykaz stosunków Akademii z innemi instytucjami naukowemi (str. 139—158). — Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszów w roku 1900 (ośm tablic).

Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności w Krakowie. Rok 1901, Nr. 1—10, rok 1902, Nr. 1—4.

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Comptes rendus des séances de l'année 1901, 8°, p. 199.

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Comptes rendus des séances de l'année 1901, 8°, p. 499.

Anzeiger der Akademie der Wissenschaften in Krakau. I. Philologische Classe. II. Historisch-philosophische Classe. Jahrgang 1901, 8°, p. 199.

Anzeiger der Akademie der Wissenschaften in Krakau. III. Mathematisch-naturwissenschaftliche Classe. Jahrgang 1901, 8°, p. 499.

Nadto ukazały się następujące odbitki:

a) z Rozpraw Wydziału filologicznego:

- J. Baudouin de Courtenay: Wskazówki dla zapisujących materiały gwarowe na obszarze językowym polskim, 8°, str. 115—146. Cena 50 h.
- A. Brückner: Drobne zabytki polszczyzny średniowiecznej. Część druga, 8°, str. 68. Cena 1 kor. 40 hal.
- A. Brückner: Ezopy polskie. 8°, str. 75. Cena 1 kor. 50 hal.
- Fr. Bujak: Dwa przyczynki do historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, 8°, str. 24. Cena 50 hal.
- Z. Celichowski: Polskie glosy botaniczne w Moguńckim Zielniku z r. 1484, 8°, str. 147—154. Cena 20 hal.
- St. Dobrzycki: Studya nad średniowiecznem piśmiennictwem polskiem, 8°, str. 16. Cena 30 hal.
- T. Gawin: Teksty w gwarze zaczarnieńskiej, 8°, str. 37—50. Cena 25 hal.
- K. Heck: Szymon Szymonowicz (Simon Simonides), jego żywot i dzieła. Część pierwsza (z jedną tablicą). 8°, str. 160. Cena 3 kor.
- W. Janczy: Gwara Sromowiec Wyżnych, 8°, str. 51—87. Cena 50 hal.
- M. Kawczyński: Amor i Psyche w poezji starofrancuskiej. I. „Partenopeus de Blois“. Poemat z dwunastego wieku, streszczenie, rozbiór i objaśnienie. 8°, str. 162. Cena 2 kor. 50 hal.

- T. Mandybur: Pseudo-Lukiana „περὶ τῆς Συρίτης Θεοῦ“. 8°, str. 24.
Cena 40 hal.
- C. Morawsk: Parallelismoi sive de locutionum aliquot usu et fatis
apud auctores Graecos nec non Latinos. 8°, str. 27. Cena 50 hal.
- Wł. Nehring: Pierwsze sprawozdanie z prac nadesłanych na kon-
kurs im. Lindego, 8°, str. 155—164. Cena 30 hal.
- J. Rozwadowski: Szkic wymowy (fonetyki) polskiej, 8°, str. 95—
114. Cena 30 h.
- St. Schneider: Studya filologiczne nad rozwojem oświaty greckiej
w V w. przed. Chr., 8°, str. 103. Cena 2 kor.
- St. Windakiewicz: Teatr ludowy w dawnej Polsce. 8°, str. 231.
Cena 5 Kor.

b) z Rozpraw Wydziału historyczno-filozoficznego:

- St. Estreicher: Początki prawa umownego, 8°, str. 173. Cena 3 kor.
- St. Kętrzyński: O palliuszu biskupów polskich XI wieku. 8°, str.
54. Cena 1 kor.
- St. Kętrzyński: O zaginionym żywocie św. Wojciecha. 8°, str. 50.
Cena 1 kor.
- W. Kętrzyński: Germania wielka i Sarmacya nadwiślańska (z 2-ma
mapami). 8°, str. 43. Cena 1 kor. 50 hal.
- W. Kętrzyński: Co wiedzą o Słowianach pierwsi ich dziejopisarze
Prokopiusz i Jordanes?, 8°, str. 21. Cena 50 hal.
- W. Kętrzyński: Volcae Tectosages a Wlach, Włoch, 8°, str. 13.
Cena 40 hal.
- St. Kutrzeba: Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich (II.
woj. sandomierskie; III—VII. woj. łęczyckie, sieradzkie, kujaw-
skie inowrocławskie i ziemia wieluńska; VIII. woj. ruskie). 8°,
str. 164. Cena 3 kor.
- St. Kutrzeba: Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich. Wo-
jewództwa: poznańskie i kaliskie. Ziemia wschowska. 8°, str. 56.
Cena 1 kor.
- K. Potkański: Opactwo na łęczyckim grodzie. 8°, str. 100. Cena
2 kor.
- K. Potkański: Jeszcze sprawa restytucyi. 8°, str. 35. Cena 70 hal.
- A. Prochaska: Uwagi krytyczne o klęsce warneńskiej. 8°, str. 60.
Cena 1 kor.

A. Prochaska: Lenna i maństwa na Rusi i Podolu. 8°, str. 30.
Cena 50 hal.

St. Zakrzewski: Studya nad bullą z r. 1136. 8°, str. 80. Cena 2 kor.

St. Zakrzewski: Nadania na rzecz Chrystyana, biskupa pruskiego
w latach 1217—1224. 8°, str. 98. Cena 2 kor.

c) z Rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

E. Bandrowski i A. Prokopeczko: O działaniu chlorowodoru
na dwufenyloparazofenylen. 8°, str. 13. Cena 40 hal.

A. Beck: Zjawiska elektryczne w rdzeniu pacierzowym (z 2-ma ryc.
i jedną tabl.). 8°, str. 62. Cena 2 kor.

L. Birkenmajer: O stosunkach temperatury głębokich jezior ta-
trzańskich w różnych głębokościach i różnych porach roku (z 16-ma
ryc.). str. 228. Cena 4 kor.

L. E. Böttcher: O własnościach pewnych wyznaczników funkcyj-
nych. 8°, str. 10. Cena 20 hal.

T. Browicz: Czy kanaliki żółciowe międzykomórkowe mają własne
ścianki? (z jedną tabl.). 8°, str. 11. Cena 1 kor.

T. Browicz: O budowie naczyń włoskowatych krwionośnych i ich
stosunku do komórek wątrobných (z jedną tablicą). 8°, str. 12.
Cena 1 kor.

T. Browicz: O pochodzeniu substancji skrobiowatej (z 3-ma tabl.),
8°, str. 21. Cena 2 kor.

L. Bruner: O dysocyaacji wodzianu i alkoholanu chloralu w roz-
tworach. 8°, str. 13. Cena 50 hal.

W. Friedberg: Otwornice warstw inoceramowych okolicy Rzeszowa
i Dębicy (z tablicą podwójną). 8°, str. 70. Cena 2 kor.

E. Godlewski jun.: Początkowy okres rozwoju tkanki mięsnej
prądkowanej zwierząt kręgowych (z jedną tablicą). 8°, str. 16.
Cena 60 hal.

E. Godlewski jun.:² Rozwój tkanki mięsnej w mięśniach szkiele-
towych i w sercu zwierząt ssących (z 2-ma tablicami). 8°, str. 49.
Cena 2 kor.

J. Grzybowski: Otwornice warstw inoceramowych okolicy Gorlic
(z 5-ma tablicami). 8°, str. 72. Cena 2 kor.

St. Kępiński: O całkach rozwiązań równań różniczkowych, z sobą

- sprzężonych, rzędu 2-go, posiadających trzy punkty osobliwe (ciąg dalszy), 8°, str. 15. Cena 30 hal.
- M. Kirkor: O zmianach szybkości ruchu krwi w mięśniach prątkowanych podczas ich czynności dowolnej i odruchowej (z 3-ma tablicami i 5-ma ryc. w tekście). 8°, str. 27. Cena 2 kor.
- A. Korczyński: O działaniu bromu na durol, pięciometylobenzol i sześciometylobenzol. 8°, str. 13. Cena 40 hal.
- Fr. Krzysztalowicz: Porównanie histologicznych cech wysypek kiłowych ze zmianami klinicznie do nich podobnymi (z 3-ma tabl). 8°, str. 58. Cena 1 kor. 60 hal.
- Vl. Kulczyński: Species Oribatarum (Oudms.) (Damaeinarum Michael) in Galicia collectae (2 tablice). 8°, str. 50. Cena 2 kor.
- L. Marchlewski: Ze studyów nad chlorofilem (1 tablica). 8°, str. 6. Cena 50 hal.
- L. Marchlewski i J. Buraczewski: Studium nad izatyną. 8°, str. 25. Cena 50 hal.
- L. Marchlewski i M. Nencki: Przemiana floceyaniny w hemopyrrol i urobilinę. 8°, str. 6. Cena 15 hal.
- L. Marchlewski i J. Sosnowski: Synteza nowego układu czteropięścieniowego. Kumarofenazyn i pochodne. 8°, str. 11. Cena 20 hal.
- L. Marchlewski i J. Sosnowski: O kumarofezynach. Część II. 8°, str. 9. Cena 20 hal.
- Wł. Natanson: O prawach zjawisk dyfuzyjnych. 8°, str. 17. Cena 50 hal.
- Wł. Natanson: O podwójnem załamaniu światła w cieczach odkształcanych. 8°, str. 13. Cena 30 hal.
- Wł. Natanson: O rozchodzeniu się małych ruchów w płynach lepkich. 8°, str. 19. Cena 40 hal.
- M. Nencki i J. Zaleski: O produktach odtlenienia heminy za pomocą jodowodoru i jodku fosforu, oraz o budowie heminy i jej pochodnych. 8°, str. 18. Cena 40 hal.
- S. Niementowski: O homologach alizaryny, hystazaryny i chinizaryny. 8°, str. 15. Cena 50 hal.
- S. Niementowski: O pochodnych bifenyłu. 8°, str. 24. Cena 50 hal.
- K. Olszewski: Oznaczenie temperatury inwersyi zjawiska Joule'a i Kelvina w wodorze. 8°, str. 8. Cena 20 hal.

- A. M. Przesmycki: O paru rodzajach pierwotniaków pasorzytu-
jących we wrotkach (*Rotatoria*) (3 tablice). 8°, str. 47. Cena 2 kor.
J. Rajewski: O funkcjach hypergeometrycznych rzędu wyższego
i ich przekształceniach. 8°, str. 50. Cena 1 kor.
K. Rogoziński: O fizyologicznej rezorbeyi bakteryi z jelita (1 tabl.).
8°, str. 102. Cena 2 kor 50 hal.
A. Rosner: O powstawaniu ciąży bliźniaczej monochorialnej (1 ta-
blica). 8°, str. 59. Cena 1 kor. 40 hal.
M. Rybiński: Coleopterum species novae minusve cognitae in Ga-
licia inventae (2 tablice). 8°, str. 8. Cena 80 hal.
J. Siemiradzki: O wieku wapieni skalistych w pasmie krakowsko-
wieluńskim. 8°, str. 10. Cena 20 hal.
J. Sosnowski: Badania nad oporem nerwów. I. Mierzenie oporu
metodą elektrometryczną (1 ryc.). 8°, str. 7. Cena 20 hal.
M. Strzelecka: Przyczynek do znajomości homologów desoksy-
benzoiny. 8°, str. 6. Cena 20 hal.
K. Szulc: Grady w Galicyi (2 tablice). 8°, str. 21. Cena 2 kor.
A. W. Witkowski: Spostrzeżenia nad elektrycznością atmosferyczną
w Zakopanem (3 ryciny). 8°, str. 8. Cena 20 hal.
K. Zakrzewski: O sile elektromotorycznej powstającej wskutek
ruchu cieczy w wysrebrzonej rurce szklanej. 8°, str. 8. Cena 20 hal.
S. Zaremba: O teorii równania Laplacea i o metodach Neumanna
i Robina. 8°, str. 58. Cena 1 kor. 20 hal.
S. Zaremba: O tak zwanych funkcjach zasadniczych w teorii
równań fizyki matematycznej. 8°, str. 35. Cena 60 hal.
S. Zaremba: Przyczynek do teorii pewnego równania fizyki mate-
matycznej. 8°, str. 17. Cena 30 hal.

